

Arkivsak-dok. 24/00697-124
Saksbehandler Anja Pettersen

Saksgang

Møtedato

Kommunestyret

19.06.2025

37/25

Saksframlegg

Aldersgrense ved russearrangementer

Kommunedirektørens innstilling:

Pkt 1. Det settes vilkår om 18-årsgrense for adgang til arrangement når kommunen tildeler skjenkebevilling til russearrangementer

Pkt 2. Unntak: Russ som ikke har fylt 18 år kan likevel delta på arrangementene.

Pkt 3. Vedtaket inngår i alkoholpolitiske retningslinjer for perioden 2024-2028.

Vedlegg

Sak om aldersgrenser ved russearrangement fra kommunestyret i 2024

Sak om aldersgrenser behandlet i ungdomsrådet 28.05.2025

Saken kort fortalt

Kommunen tildeler skjenkebevilling til russearrangementer. Det er et lovkrav til at disse arrangementene skal ha bevilling. Kommunen har anledning til å stille vilkår om aldersgrense i vedtak om skjenkebevilling. Denne saken omhandler kommunens mulighet til å stille slike alderskrav, i den hensikt å minimere risikoen for at mindreårige drikker alkohol. Kommunestyret behandlet denne saken i september 2024 og har bedt om å evaluere den i første halvår 2025.

Bakgrunn

Reglene om vilkår i vedtak fremgår av alkoholloven § 4-3, og av departementets kommentarer til bestemmelsen står blant annet: «Et vilkår etter alkoholloven kan for eksempel være

begrunnet i et ønske om å begrense tilgjengeligheten til alkohol, lette kontroll med utøvelsen av bevillingen eller bidra til at bevillingen utøves forsvarlig, jf. § 4-7, slik at risikoen for regelbrudd reduseres. For eksempel kan et krav om 18-års aldersgrense for inngang til et skjenkested eller arrangementsområde bidra til å redusere risikoen for at mindreårige blir skjenket eller får tilgang til alkohol.»

Det vises i sin helhet til saksutredningen fra 2024. Forkortet sammendrag:

Konsekvensen av å ha en skjenkebevilling er at alkohollovens regler gjelder, bl.a skal mindreårige selvfølgelig ikke skjenkes alkohol. Det er pr i dag gitt anledning til at elever under 18 år kan ha adgang til festene, men med et tydelig krav om at inntak av alkohol kun skjer på eget skjenkeareal der kun personer som har fylt 18 år har adgang. Dette er formelt sett lovlige løsninger og med tydelige krav. Det er likevel utfordringer knyttet til ordningen. Å hindre tilgang til alkohol for mindreårige deltakere er i praksis krevende.

Vurdering

Ordningen er evaluert gjennom dialog med følgende:

- Russen gjennom samtaler med SLT-koordinator
- Politiet
- Foreldregruppen
- Ungdomsrådet.

Russen

Fra notat hos SLT:

«Russen er fornøyd med dagens ordning, og mener at det har fungert bra med 16 og 17-åringer på Eilert-festene. Elever under 18 har vært greie og oppført seg. De har stort sett fulgt reglene som er satt. Russen mener at kommunens vedtak og ordning med fysisk avgrensing av skjenkeareal har fungert godt. De mener også at det har vært svært lite uro og slåssing eller ulovlig rus. De sier også at ingen av Eilert-festene (i motsetning til såkalte slippfester og russegruppe-festene) har blitt stoppet av politiet i år.

Russen ser utfordringen med at man ikke har kontroll på personer under 18 som beveger seg rundt utenfor lokalet. De er også klar over at det er utfordrende at vaktene "kun" har ansvar for festområdet, og ikke i (eksempelvis) skogen på Spind grendehus.

Med tanke på etikken rundt økonomisk utnyttelse av deltakere under 18 for profitt eller finansiering av alkohol/festing, poengterer russen at inntektene går til kreftforeningen. Hva profitten fra slippfester og russegruppe-fester går til har man ikke kontroll på.

Foreldrene som stiller som vakter er fornøyd og synes selv det er gøy å være med. Det er mye de samme navnene som stiller. SLT spør om de tenker det er press på foreldre til å stille som vakt, men vi drøfter rundt det, og det oppleves ikke slik (i og med at foreldrene synes det er moro) + at et evt. press (om å ikke være festbrems) må foreldre selv ta stilling til hva de vil gjøre med. Russen forteller at det er foreldre som har "tatt avstand" (oppleves det som) fra å stille som vakt, noe de respekterer.

Det har blitt forsøkt å invitere foreldre til elever under 18 som ønsker å stille slik at man møtte evt. bekymringsfulle foreldre samt forebygge at mindreårige skulle drikke, men dette kan skolen ikke gjøre, det må russen i så fall ordne selv.

Styret til rusen er fornøyd med det de kaller Eilert-festene (altså de større festene). De mener at slippfester og russegrupper ikke er nødvendig. Det er på slipp- og russegruppe-fester det har skjedd slåsskamper, løgn om antall vakter og hvor politiet har vært involvert.»

Politiet

Kommunen har hyppige møter med politiet om ordningen. I forbindelse med evaluering har Politiet opplyst at det for det meste har gått bra i.f.t vurderingen av ro og orden. Politiet har likevel ikke mulighet til å kartlegge alle detaljer rundt praktisering av aldersgrensen. Det er foreldrevaktene som er nærmest til å vurdere om den fysiske grensen for skjenkeareal overholdes.

Politiets synspunkt er det samme som i fjor: Det er en risiko for at mindreårige blir innblandet i uønskede hendelser hvis de gis adgang til russearrangementer. Dette er en risiko som kunne vært unngått ved å nekte dem adgang.

På den andre siden, så ser politiet også mange positive siden ved ordningen. Da ordningen i sin tid ble innført, var noe av tanken at politiet skulle få mer kontroll og bli mer involvert i russefestene. Politiet har de siste årene hatt et tett og godt samarbeid med skolen, foreldrene og rusen. Politiet har godkjent fester med diverse krav, primært med tanke på vakthold og det ordensmessige. Politiet har vært informert og involvert om fester som har blitt arrangert, og vært innom med patruljer på de fleste fester som de har godkjent. Ved dette samarbeidet har politiet i forkant hatt kunnskap om når og hvor festene har blitt arrangert, antall deltakere, navn og antall vakter osv. Det kan nok likevel prinsipielt sett være problematisk at politiet godkjenner fester for 1. og 2. klassinger der vi vet det serveres alkohol.

Politiet ser altså både positive og negative sider med dagens ordning.

Foreldregruppen

For skoleåret 2024/2025 ble det opprettet en foreldregruppe som har samarbeidet med rusen, skolen, Politiet og kommunen. Det har vært avholdt evalueringsmøte med foreldregruppen, og gruppen er delt i spørsmålet om aldersgrenser.

Det opplyses at det stort sett har gått greit å håndtere avgrenset skjenkeareal i lokalet, men at det likevel oppleves som et dilemma at det skjer inntak av alkohol blant mindreårige i omgivelser rundt festen. Det er enighet om at adgangen som er gitt mindreårige gjør det svært attraktivt for dem å delta på russefestene. Og at dette sosiale presset er vanskelig å stå imot både for elever og for foreldre som oppfordres til å være vakter.

De av foreldrene som ønsker å fortsette dagens ordning, mener at avgrensingen fungerer optimalt og i tråd med hensikten. Mens de av foreldrene som ønsker aldersgrense 18 år, mener aldersgrensen vil gjøre oppgaven tryggere og mindre utfordrende. I tillegg vil det minske etterspørselen til å delta på fester for personer under 18 år.

Det er i tillegg fokus på at foreldregruppen gjerne skulle sett at russegrupper ikke kunne få tillatelse av Politiet og skjenkebevilling. Det er ønskelig at alle arrangementer for rusen skjer i regi av russestyret.

Foreldregruppen ser altså både positive og negative sider med dagens ordning.

Ungdomsrådets enstemmige vedtak

Ungdomsrådet har hatt saken til behandling. De fikk tilsendt fjorårets sak ettersom årets sak ikke var ferdig. Fjorårets sak belyser problemstillingen fullt ut. Ungdomsrådet ønsker å beholde dagens ordning, men ønsker krav til strengere vakthold. Ungdomsrådets vedtak:

SAK 13/25 - INNSPILL TIL ALDERSGRENSER VED RUSSEARRANGEMENTER

FORSLAG

Rådets behandling:
Beholde ordningen fra skoleåret 2024-2025, men innføre krav om Securitas vakter på festene. Ellers har det vært godt samarbeid mellom russeren, politiet og kommunen.
Ungdomsrådet ønsker å være med i videre arbeid med denne saken.

Vurdering

Dagens ordning innebærer en risiko for at mindreårige lett får tak i og drikker alkohol. Adgangen til arrangementene skaper forventninger til alkoholinntak hos personer under 18 år. Det er samtidig avklart at vi ikke har store utfordringer med ro og orden, men enkelte innslag av uønskede hendelser.

Kommunens rolle er å vurdere hovedhensynene i alkoholloven. I det perspektivet er det ikke tilstrekkelig å etterspørre graden av inntrufne uønskede hendelser, men holde fokus på å forebygge og unngå hendelser. Med hendelser menes ikke kun alvorlige episoder knyttet til helse, beruselsesgrad eller annen, men risikoen ved selve *tilgangen til alkoholholdig drikke*. Gjennom alkoholloven har kommunen en enkelt verktøy for slik forebygging. Kommunedirektøren anbefaler å ta dette i bruk ved å stille vilkår om 18-årsgrense.

Det avholdes for øvrig en rekke rusfrie arrangementer på skolen for personer under 18 år. Argumenter rundt inkludering som incitament for å gi mindreårige adgang til fester med alkoholservering er det vanskelig å finne grunnlag for.

Annet

Både kommunen og Politiet har fått spørsmål om vi kan differensiere mellom fester i regi av russestyret og fester som arrangeres av russegrupper (slippfester o.a.)

Vi forstår at dette hadde vært ønskelig, ettersom russegrupper får mye kritikk for en organisering som støtter utenforskap.

Verken Politiet eller kommunen har hjemmel for å forskjellsbehandle søkere til arrangement på et slikt grunnlag. Våre krav er kun knyttet til ansvar, alder, vakthold osv.

Problematikken rundt russegrupper hører hjemme hos russeren og i foreldresamarbeidet.

Økonomiske konsekvenser

Ikke vurdert

Konsekvenser for barn og unge

Inngår i vurdering ovenfor

Konsekvenser for klima og miljø

Ikke vurdert

Konsekvenser for folkehelse

Inngår i vurdering ovenfor

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler å innføre 18 års grense for deltakelse på russefest med alkoholservering. Med andre ord; sette vilkår om 18-årsgrense i vedtak om skjenkebevilling. Blant russen vil det for en kort periode være elever som ikke ennå har fylt 18 år, disse skal selvfølgelig delta på russefest. Det vises i sin helhet til forslag til vedtak.